

pathiserer med Forslaget at optage Gymnastik med som Fag ved Lærerindeexamen — dog synes det mig, at man gjerne burde have gjort Skridtet fuldt ud strax og optaget det som et Dobbeltfag; er Undervisningen deri nødvendig for Drengene, saa er den vist endnu mere nødvendig for Pigerne — og indskrænke Haandarbejde til et Enkeltfag, skjøndt jeg ikke kan andet end undre mig over, at Kommissionen, der S. 2 mener at burde tage Hensyn til „Huslærerpladser og Privattimer“, hvad Haandarbeidet angaar mener, at man kun bør tage Hensyn til Fagets centrale Betydning for Almueskolens Lær. S. 4. Derimod kan jeg ikke være enig med Forslaget i de Værdier, der ere tillagte enkelte af Fagene, nemlig Dansk og Pædagogik.

Hvad Dansk angaar, behøver jeg vel næppe at værgе mig imod en Misthæning, som om jeg ikke vurderede dette Undervisningsfags store Betydning. Men naar der er Tale om Forberedelse til Lærer- og Lærerindeexamen, saa er det Folkeskolens Lærere, der er Tale om, og den danske Folkeskole er ikke væsentlig bygget paa Undervisning i Modersmaalet, men paa Kristendoms-Undervisning; den er i saa Henseende, som der er Gang er sagt af en af Kirkens og Landets gode Mænd, væsentlig en Kirkeskole. Og jeg kan ikke advare stærkt nok mod at rolle dens Karakter som saadan; de Bestræbelser, der have raabt paa Dansk og Dansthed og villet gjøre Undervisningen i og om Dansk og Dansthed til Skolens Grundvold, have desto værre ikke sat nogen god Frugt, som Skolen skulde glæde sig ved. Derimod den danske Folkeskole har sat nogen god Frugt, saa skyldes det væsentlig, ikke de danske Timer, men Religionstimerne. Det kunde maasse synes at være af liden Betydning for Skolen, om der ved Lærerexamen tillægges Karakteren i Dansk samme Værdi som Karakteren i Religion; det skal imidlertid nok snart vise sig, dersom det skulde slaas, at dermed vilde dette Fags Betydning for Skolen være værdisat med Religionens, og dermed vilde denne betragtes som stødt ned fra Højsædet. Grunden tagen bort fra Folkeskolen og det første Skridt gjort til den religions- og bekjendelsesløse Skole, — et Skridt, der vel skulde høvne sig selv. Fra den Opmærksomhed, der hidtil er vist den danske Undervisning, er der heller ikke nogen Grund til at andrage om Forhøielse af Karakterens Værdi; thi det hører og har altid hørt til de Fag, der anvendes megen og særdeles Flid paa, og der er saaledes ingen Grund til at frygte det modsatte i Fremtiden, fordi Karakterernes Examensværdi bliver uforandret, eller at vente forøget Flid, fordi den bliver forandret. Vel har Kommissionen S. 9 opløst Karakterværdien i 2 + 2, men den har S. 4 foreslaaet den firdobbelte Værdi, og da den S. 9 selv har opløst Dansk som nu i Dansk og Udarbejdelsen i Modersmaalet, ser man efter den Betragtning altsaa Dansk i sin Helhed sættes lig Religion. Det samme gjælder om Pædagogik; det er ganske vist et Misforhold, naar dette Fags Karakter ikke er tillagt en højere Værd end de ringeste Fag, og det kan maasse have bidraget til, at en Enkelt har forsømt og forsummet dette Fag. Men det gaar her som saa ofte; Mudsætningerne berøre hinanden; og naar det ganske vist ikke skal negtes, at dette Fag har en stor Betydning for den vordende Lærer, saa skal man dog ikke glemme, at der her, hvor der ordentligvis er Tale om unge Mennesker i en Alder af 18—20 Aar, dog væsentlig kun kan være Tale om en historisk Kundskab, om enkelte ledende Grundbetragtninger og Synspunkter, og at naar der i Forslaget til Examensfordringerne er opstillet en Mængde Fordringer, saa ville blæse i Sandhed ikke naaes; de ville blive Fordringer, der tage sig smukt ud paa Papiret; men naar de i Virkeligheden skulle indløses, saa vil det nok vise sig, at det meste bliver Gloskler og tomme tillærte Talemaader. Dertil kommer, at da Pædagogikens praktiske Side billigvis er kommen til sin Ret i den Værdi, der er tillagt den praktiske Prøve, og Examen herved har faaet sin Karakter i Forbindelse med den Værd, der er tillagt Religionsprøven, som en Examen for Undervisere i Folkeskolen, der som anført væsentlig er bygget paa Kristendomsundervisningen, saa er der ingen Grund til at give Karaktererne i Pædagogik firdobbelte Værd, eller højere Værd end den, der er foreslaaet af mig for Dansk. Kommissionens Begrundelse af den firdobbelte Værdi ved, at lidt Fysiologi og Sundhedslære er optaget derunder S. 4, synes mig at have liden Betydning.

Herefter skal jeg tillade mig at udtale mig nærmere om Fordringerne i de enkelte Fag.